

- 1) два роки - у разі вчинення злочину невеликої тяжкості, за який законом передбачене покарання менш суворе, ніж обмеження волі;
- 2) три роки - у разі вчинення злочину невеликої тяжкості, за який законом передбачене покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі;
- 3) сім років - у разі вчинення злочину середньої тяжкості;
- 4) п'ятнадцять років - у разі вчинення тяжкого злочину;
- 5) двадцять років - у разі вчинення особливо тяжкого злочину.

В усіх випадках перебіг строків давності починається з дня вчинення злочину (дії або бездіяльності). Для так званого продовжуваного злочину, що складається з кількох дій, таким днем вважається день вчинення останнього діяння, а для триваючого злочину - день його припинення (наприклад, день явки з повинною, день затримання органами влади). Кінцевим моментом спливу строку давності звільнення від кримінальної відповідальності вважається день набрання вироком законної сили.

Особа підлягає звільненню від кримінальної відповідальності й до дня винесення вироку суду, якщо строк давності за вчинений нею злочин сплив у день розгляду провадження в суді або в день затримання такої особи правоохоронними органами.

Перебіг давності переривається, якщо до закінчення зазначених у законі строків особа вчинила новий злочин середньої тяжкості, тяжкий або особливо тяжкий злочин. Обчислення давності в цьому разі починається з моменту вчинення нового злочину (ч. 3 ст. 49 КК).

Це означає, що частина строку давності, яка минула, втрачає своє значення. Строк давності починається заново, з моменту вчинення нового злочину і спливає самостійно, при цьому водночас і паралельно з моментом спливу давності за вчинення нового злочину, тобто строк давності за кожний з цих злочинів обчислюється самостійно з моменту вчинення нового злочину.

Роль прокурора на досудовому кримінальному провадженні

Бобир О.О., студент Кіровоградського відділення ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Хахуцяк О.Ю.*

Однією із ланок державного апарату України (її органом) є прокуратура, функціональне призначення якої визначається п. 9 ст. 121 перехідних положень Конституції України в редакції 1996, 2004, 2010 та 2014 років [1] та статусним Законом України «Про прокуратуру» в редакції 2014 р. [3]. Цей державний правоохоронний орган є багатofункціональним. Особливою сферою його діяльності є участь у кримінальному провадженні (процесі) в цілому і у досудовому розслідуванні зокрема.

В сучасних умовах здійснені і продовжують здійснюватися докорінні зміни законодавства, що регулює цю діяльність, набрав чинності новий Кримінальний процесуальний кодекс України, на черзі - новий Закон України «Про прокуратуру» [3]. Ці процеси прискорюються з ініціативи структур Ради Європи, її консультативного органу - Венеційської комісії та Європейського Союзу, підписання угоди про асоціацію з яким розглядається як пріоритетне завдання української влади. Ціла низка питань кримінального процесу і прокурорського нагляду вимагає осмислення з урахуванням нових реалій. Потреба у цьому є тим більшою, що попри загалом позитивну оцінку нового КПК уже з'явилися критичні думки з приводу його позицій і можна з впевненістю сказати, що

інтенсивність такої критики наростатиме, виходячи із загальновідомого і звичного постулату: «практика - критерій істини» [5, с.9-12].

Особливо актуальною є проблема, пов'язана з визначенням функціональної характеристики прокурорської діяльності на досудовому розслідуванні, де участь прокурора є найбільш значущою і де до сьогодні немає єдності у розумінні походження та призначення його кримінальних процесуальних функцій, їх кількості, системи, класифікації та порядку реалізації.

Зазначимо, що успішне виконання завдань кримінального провадження, вимагає активного використання функціонального методу пізнання, зумовленого прийняттям нового КПК України [2], який вніс суттєві зміни в розподіл процесуальної компетенції між владними суб'єктами, діючими на цій початковій стадії кримінального провадження, та запровадив низку нових (як за назвою, так і за змістом) для національного процесу різних видів кримінальних процесуальних дій і рішень. Більше того, кардинальне оновлення кримінального процесуального законодавства потягло і зміну правовідносин між владними суб'єктами, до компетенції яких входить виконання кримінальних процесуальних дій та прийняття кримінальних процесуальних рішень [4, с.333-338]. За новим КПК це: слідчий (ст. 40), керівник органу досудового розслідування (ст. 39), співробітник оперативного підрозділу (ст. 41), прокурор (ст. 36), слідчий суддя (п. 18 ч. 1 ст. 3), де ключова роль належить такому владному суб'єкту цієї стадії процесу як прокурор, бо саме на нього покладено виконання однієї із основних функцій кримінального провадження - функції обвинувачення (ч. 3 ст. 22), а також функції нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування (ст. 36).

Зміна процесуального статусу владних суб'єктів, перерозподіл їх повноважень потягли за собою принципову перебудову контрольно-наглядового механізму, покликаного забезпечити законність у досудовому розслідуванні, що актуалізувало проблему дослідження функціонального призначення кожного з них у досудовому розслідуванні.

Прокурорська діяльність у досудовому розслідуванні є багатоплановою і широкомасштабною, глибокою і багатоманітною. Саме з урахуванням функціонального підходу основні її положення сформульовані чинним КПК України, хоча законодавцю не у всіх випадках вдалося уникнути суттєвих суперечностей. Це, до речі, є підставою для подальшого дослідження інституту прокуратури з точки зору функціонального підходу і вдосконалення кримінального процесуального законодавства.

Узагальнюючи, можемо зробити висновок про те, що в сучасних умовах прокурор виконує у досудовому розслідуванні чотири основні кримінальні процесуальні функції: 1) наглядову за додержанням законів усіма суб'єктами цієї стадії кримінального провадження; 2) процесуального керівництва органами, які розслідують кримінальні правопорушення; 3) підготовку обвинувального акта; 4) правозахисну функцію.

До додаткових функцій слід віднести: функцію безпосередньої участі прокурора в розслідуванні кримінальних правопорушень; координаційну; запобіжну (попереджувальну); функцію організаційного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України [Електронний ресурс] режим доступу <http://zakon4rada.gov.ua>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] режим доступу <http://zakon4rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про прокуратуру: Закон України [Електронний ресурс] режим доступу <http://zakon4rada.gov.ua/laws/show/1789-12>

4. Белоусова К. Правова природа підтримання прокурором державного обвинування в суді (в контексті нового КПК України) / К. Белоусова // Право України. - 2013. - № 7. - С. 333-338.
5. Долежан В.В. Вимоги до прокурорів-обвинувачів у світлі рекомендацій Ради Європи / В.В. Долежан // Вісник прокуратури. - 2003. - № 12. - С. 9-12.
6. Зеленецький В. Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у досудовому розслідуванні крізь призму його функціонального призначення / В. Зеленецький // Право України. - 2013. - № 1-2. - С. 500-502.